

Obowiązki dla posiadaczy wielbłądowatych i jeleniowatych

Ustawa z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt w całości zastąpiła ustawę z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Wprowadzenie nowej ustawy podyktowane było dostosowaniem polskiego porządku prawnego do nowych przepisów Unii Europejskiej, w tym zapewnienie jednolitego funkcjonowania systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt jako istotnego ogniwa zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Dotychczasowy rejestr zwierząt gospodarskich oznakowanych i siedzib stad, prowadzony przez ARiMR, zawierający informacje dotyczące bydła, owiec, kóz i świń, został przekształcony w komputerową bazę danych, poszerzoną o informacje dotyczące nowych gatunków zwierząt: **koniowatych, wielbłądowatych, jeleniowatych** oraz **zakładów drobiu**.

„Wielbłądowate” lub „zwierzę wielbłądowate” oznacza zwierzę z gatunków zwierząt kopytnych rodziny wielbłądowatych, tj. wielbłąd, lama, wikunia, alpaki.

„Jeleniowate” lub „zwierzę jeleniowate” oznacza zwierzę z gatunków zwierząt kopytnych rodziny jeleniowatych, tj.: jelenie, sarny, danielle, łosie i inne.

Każdy posiadacz zwierząt, o których mowa w ww. ustawie musi posiadać numer identyfikacyjny, tzw. numer producenta, nadawany zgodnie z ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, co wiąże się ze złożeniem do Agencji wniosku o nadanie numeru. Następnie musi zgłosić działalność oraz oznakować i zgłosić do komputerowej bazy danych utrzymywane w działalności zwierzęta.

W związku z nową ustawą o identyfikacji i rejestracji zwierząt, rozszerzono komputerową bazę danych prowadzonej przez ARiMR o nowe typy działalności oraz ich rodzaje.

Typy działalności oraz ich rodzaje możliwe do zgłoszenia (podlegające zgłoszeniu) to:

1. **siedziba stada** to miejsce, w którym:

- prowadzi się chów, hodowlę lub wypas zwierząt,
- prowadzi się miejsce gromadzenia zwierząt,
- organizuje się targi, wystawy, pokazy lub konkursy zwierząt,
- prowadzi się cyrk objazdowy,
- prowadzi się grupę tresowanych zwierząt,
- prowadzi się obrót zwierzętami, pośrednictwo w tym obrocie lub skup zwierząt,
- dokonuje się uboju zwierząt pochodzących z innych siedzib stada w celu produkcji mięsa na użytek własny,

2. **rzeźnia,**

3. **zakład drobiu,**

- zakład hodowli zarodowej
- zakład reprodukcyjny
- zakład hodowli kur niosek
- zakład wylęgu drobiu
- zakład odchowu drobiu
- zakład hodowli drobiu rzeźnego

- chów przydomowy
- inne

4. zakład przetwórczy / spalarnia

Dla każdego rodzaju działalności nadawany jest odrębny numer.

Dokumentem, którym rejestruje się działalność jest *Zgłoszenie działalności* udostępnione w aplikacji IRZplus.

W celu uzyskania dostępu do w/w aplikacji należy zgłosić się do najbliższego biura powiatowego w celu złożenia odpowiedniego Wniosku

W przypadku braku nadanego numeru producenta, należy:

1. uzyskać w ARiMR **numer identyfikacyjny producenta** zgodnie z ustawą z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (złożyć w BP ARiMR odpowiedni Wniosek – wzory dokumentów dostępne są pod linkiem <https://www.gov.pl/web/arimr/wniosek-o-wpis-do-ewidencji-producentow2> **Wniosek można złożyć osobiście, przesłać pocztą lub za pośrednictwem e-PUAP.** Po nadaniu numeru identyfikacyjnego posiadacz zwierząt otrzyma możliwość wnioskowania o nadanie loginu i hasła do Komputerowej Bazy Danych ARiMR.
2. zarejestrować **siedzibę stada**, w terminie **6 miesięcy** od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy (**za pośrednictwem aplikacji IRZplus**).
3. oznakować posiadane zwierzęta i zgłosić je do komputerowej bazy danych **w terminie 18 miesięcy** od dnia wejścia w życie ustawy (**za pośrednictwem aplikacji IRZplus**). Termin ten nie ma zastosowania do jeleniowatego utrzymywanego w warunkach ekstensywnych; nie przyzwyczajonych do regularnego kontaktu z ludźmi; obszar, na którym utrzymuje się zwierzęta, zapewnia wysoki stopień izolacji zwierząt i odstępstwo nie narusza identyfikowalności zwierząt. Wówczas zwierzę jeleniowate podlega identyfikacji przed opuszczeniem siedziby stada, po czym należy dokonać stosownego zgłoszenia do bazy danych (1. zgłoszenie do rejestru, 2. zgłoszenie przemieszczenia lub innego zdarzenia, które wystąpiło).

Ważne!

Zgodnie z przepisami ustawy o identyfikacji i rejestracji zwierząt posiadacze zwierząt z gatunku wielbłądowatych i jeleniowatych zgłaszają działalność oraz składają wnioski i zgłoszenia dotyczące zwierząt (urodzenia/ przemieszczenia/ padnięcia/ zabicia/ uboje w siedzibie stada) tylko w formie elektronicznej, korzystając z aplikacji IRZplus, ustawa nie przewiduje dla nich możliwości złożenia dokumentów w formie papierowej.

Link do aplikacji IRZplus - irz.arimr.gov.pl

W celu pomocy przy rejestracji działalności oraz zgłoszenia zwierząt do aplikacji IRZplus można korzystać z Ośrodków Doradztwa Rolniczego oraz Biur Powiatowych ARiMR.

Następnie Posiadacz zwierząt z gatunku jeleniowate i wielbłądowate, za pośrednictwem aplikacji IRZplus, składa dla danego gatunku *Wniosek o przydzielenie puli numerów identyfikacyjnych*. Po złożeniu ww. Wniosku, w przypadku pozytywnego rozpatrzenia Wniosku, otrzyma: *Odpowiedź na wniosek o przydzielenie puli numerów*. Natomiast w przypadku negatywnego rozparzenia Wniosku, otrzyma: *Decyzję o odmowie przydzielenia puli numerów identyfikacyjnych*.

Sposób odbioru odpowiedzi wskazywany jest przez posiadacza na Wniosku – a możliwe sposoby odbioru to: osobiście, korespondencyjnie lub elektronicznie (za pośrednictwem aplikacji IRZplus).

Posiadacz może poprzez aplikację IRZplus wyrazić zgodę na udzielenie dostawcy/dostawcom wpisanym na Listę dostawców prowadzoną przez ARiMR dostępu do pobierania elektronicznych danych z Odpowiedzi na *Wniosek o przydzielenie puli numerów identyfikacyjnych*.

Po otrzymaniu dokumentu *Odpowiedź na wniosek o przydzielenie puli numerów identyfikacyjnych* posiadacz z listy prowadzonej przez ARiMR wybiera dostawcę, który ma wyprodukować i dostarczyć wskazany rodzaj środka identyfikacji (posiadacz może skontaktować się z dostawcą w celu ustalenia warunków realizacji zamówienia) i wysłała do niego zamówienie na rodzaj i ilość środka identyfikacji (np. 2 zwykle kolczyki) wraz z otrzymaną Odpowiedzią na Wniosek.

Jeśli posiadacz udzielił dostawcy zgody na pobieranie elektronicznych danych z Odpowiedzi na: *Wniosek o przydzielenie puli numerów identyfikacyjnych* to wystarczającym będzie wysłanie do tego dostawcy (w sposób określony przez danego dostawcę) zamówienia z numerem dokumentu i kodem zabezpieczającym, a w przypadku puli numerów dodatkowo wskazując rodzaj i ilość środka identyfikacji (np. 2 zwykle kolczyki).

Aktualna lista dostawców wraz z cennikami jest wywieszona w każdym Biurze Powiatowym ARiMR oraz jest zamieszczona na stronie internetowej Agencji.

<https://www.gov.pl/web/arimr/irz-lista-dostawcow>.

Oznakowanie zwierząt z gatunku wielbłądowate, w tym zamówienie środków identyfikacji będzie możliwe dopiero, gdy na Liście dostawców prowadzonej przez ARiMR pojawi się dostawca, który w przedmiocie dostawy będzie miał wskazany dany gatunek i środek identyfikacji.

Środki identyfikacji dla wielbłądowatych/ jeleniowatych:

- ZWYKŁY KOLCZYK (2x) **lub**
- WSZCZEPIANY TRANSPONDER **lub**
- TATUAŻ (tylko u jeleniowatych)

Termin na dokonywanie zgłoszeń dotyczących urodzenia i oznakowania zwierząt z gatunku wielbłądowate/ jeleniowate to **9 miesięcy** (oznakowanie po urodzeniu, jednak nie później niż przed opuszczeniem siedziby stada, w której się urodziły).

Podsumowując

Posiadacze zwierząt z gatunku wielbłądowate i jeleniowate zobowiązani są do:

1. wystąpienia o nadanie numeru producenta oraz do zarejestrowania siedziby stada nie **później niż 6 miesięcy** od dnia wejścia w życie ustawy (art. 66 ustawy IRZ),
2. oznakowania posiadanych zwierząt i zgłoszenia ich do komputerowej bazy danych **w terminie 18 miesięcy** od dnia wejścia w życie ustawy (art. 66 ustawy IRZ),
3. dokonywania zgłoszeń takich jak urodzenia/ przemieszczenia/ padnięcia/ zabicia i uboju w siedzibie stada **tylko za pośrednictwem aplikacji IRZplus** (art. 74 ustawy IRZ),
4. dokonywania zgłoszeń dotyczących urodzenia i oznakowania zwierząt z gatunku jeleniowate w ciągu **9 miesięcy** (oznakowanie po urodzeniu, jednak nie później niż przed opuszczeniem siedziby stada, w której się urodziły) (art. 25 ust. 1 pkt 4 ustawy IRZ),

Terminy na oznakowanie jeleniowatych nie ma zastosowania (na zasadzie odstępstwa, o którym mowa w rozporządzeniu UE 2021/520):

a) gdy zwierzęta:

- chowane są w warunkach ekstensywnych;
- nie są przyzwyczajone do regularnego kontaktu z ludźmi;

b) gdy obszar, na którym utrzymuje się zwierzęta, zapewnia wysoki stopień izolacji zwierząt;

c) zwolnienie nie narusza identyfikowalności zwierząt.

Wówczas zwierzę jeleniowate podlega identyfikacji przed opuszczeniem siedziby stada, po czym należy dokonać stosownego zgłoszenia do bazy danych (rejestracja, przemieszczenie).

5. oznakowania zwierząt wwiezionych do kraju spoza UE - **20 dni** od dnia wwozu (jeżeli zwierzęta te pozostają w Unii). Zwierzęta należy oznakować w pierwszej siedzibie w Polsce, do której przybyły (*art. 17 ust. 1 rozporządzenia 2021/520*).
6. dokonywania pozostałych zgłoszeń dotyczących zwierząt w terminie **7 dni** od dnia zdarzenia (*art. 26 ustawy IRZ*).